

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

46. An saltem denunciatis credi debeat si infallibiliter certum sit vere conuersas esse & verum dicere velle.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

D V B I V M XLVI.

*An saltem denunciationibus credi debeat,
si infallibiliter certum sit denunciantes
vere conuersas esse, & verum
velle dicere?*

RESPONDEO, Sic denique videri poterat; sed nec mihi nec cordato cuiquam qui attentius considerare voverimus videri debet. Rationes istae sunt:

RATIO I. Solent Iudices, si quæ reuocent denunciations ante factas, eas quoque ad torturam reuocare; & hoc ipsum, quod est oppido notandum, lictores eis minari solent, ac pro singulari affectu suo quo ad exstirpanda zizania feruntur, sedulo ne id nesciant praemonere. Quare etsi Titia V. C. vere conuersa esset & sincere poenituisset, non auderet tamen non ratificare denunciations ante factas. Vnde vltierius si eas ratificet, non continuo hinc euincetur eas igitur fuisse veras: nam & vere poenitens formidare poenas tam graues potest, earumq; metu continuare men-

si ce
dac
fit.
I
hi e
per
tion
dein
qui
qui
fori
pos
falte
Reu
fic &
exo
nem
non
nim
que
ctis,
cton
hoc
nam
cum
tem
si ne

si certum sit denunciante vere conuersas esse? 369
dadium, cum fragilitas humana magna
fit.

Incredibile est quam hic multa mi-
hi exempla suppetant, & quam multæ
pereant per huiusmodi falsissimas dela-
tiones vi tormentorum expressas, quæ
deinde irreuocatæ manent. Nesciunt
qui tormenta non gustarunt, quam ij
qui gustarunt supra omnem modum
forinident: Ex quo fit, vt paucae adduci
possint, vt denunciatiões suas falsas,
saltem omnes, constanter reuocent.
Reuocant igitur aliquas duntaxat, vt
sic & conscientiam, quantum possunt
exonerent, & simul tamen repetitio-
nem tormentorum declinent: quam
non declinarent, nisi utique vnam mi-
nimum alteramve irreuocatam relin-
querent: Vnde rursus tamen his reli-
ctis, quantum creetur malum, facile le-
ctor intelliget; quippe cum passim ex
hoc ipso concludant Iudices, hanc v-
nam igitur aut alteram, quæ reuocata
cum aliis non sit, tanto certius nocen-
tem esse, atque ideo tanto seuius in eam
si neget animaduertendum. Res sane

Bb

vndi-

370 Dub. XLVI. An denunciationibus credi debeat
vndiquaque periculosa, quam fufius
deducere non placet, dum id modo pa-
teat, & vere pœnitentem esse Titiam
posse, & nihilominus si quam ante fe-
cisset falsam denunciationem, eam
metu repetendæ torturæ irreuocatam
relinquere. Vah quantas dabunt pœ-
nas omnes ij, non modo Iudices sed &
Iudicum Confessarij qui hic non atten-
dunt, & tam difertis à me verbis admo-
niti non modo nondum animum adhi-
bent vt explorent, sed & frendent quod
instruantur!

RATIO II. Quantumuis verò & pœni-
tens esset Saga aliqua denuncians, & id
infallibiliter constaret, velletq; vere de-
nunciare: nihilo tamen minus fallaces
denunciations essent ob periculum
deceptionis ipsarum Sagarum. Nam
constat & conceditur etiam ab aduer-
sariis, Sagas non semper realiter ad con-
uentus & tripudia sua transferri, sed sæ-
pe per solam imaginationem; sic vt dæ-
mone seu per se, seu per adhibita natu-
ralia medicamenta phantasiam varie
commouente, existiment fuisse, vidif-
se,

si certum sit denunciante vere conuersas esse? 371

se, & fecisse, quæ nec visa nec facta vli-
libi sunt: perinde vt iis accidit, qui in so-
mno non veris rebus, sed earum imagi-
nibus luduntur. Extant hac de re exem-
pla, quæ quod passim circumferuntur &
nota sunt, breuitatis causa omittimus.
Quin imo valde credibile esse, quod
Sagæ sæpius phantasticis huiusmodi
translationibus & conuentibus, quam
veris fruuntur, docet Tannerus Theo-
logiæ tomo 1. disput. 5. quæst. 6. dub. 7.
Quo posito, quis non videt, necessario
fallaces delationes esse, quantumuis
denunciante conuersæ sint, & nolint
fallere. Nam vnde scit Iudex an hæc
illæ denunciante non sint ex ea Saga-
rum classe, quæ meris phantasmatis
à dæmone luduntur, ideoq; fuisse & vi-
diffe se putent vbi non fuerunt nec vi-
derunt? Illæ ipsæ certe inter phan-
tasmata & res veras non satis distin-
guunt. Iurant se fuisse vbi non fuerunt:
Nota sunt exempla vbi rerum harum
curiosi cum testibus adfuere, & sopi-
tas huiusmodi Sagas, etiam verberibus
signatas apud se præsentis retinere:

Bb 2

quæ

372 Dub. XLVI. *An denunciationibus credi debeat*
quæ tamen ubi somnum per dormiui-
sent, in conuentibus suis fuisse, & mira
ibi egisse pertenderent. Ita veram rem
putabant esse, quam non nisi in imagi-
natione passæ fuerant. Narrat experi-
mentum tale quod ipse sumpserit Ba-
ptista Porta Neapolitanus in magia na-
turali, editione prima. Quod si dicas,
mirum esse & incredibile, quod quis
nesciat distinguere, quæ realiter, quæ i-
maginarie sit passus: etsi enim cum in-
terdum somniamus, in ipso somno o-
mnino putemus nos vigilare; cum ta-
men deinde euigilamus, satis clare cer-
nimus nos tantum somniasse. Respon-
deo, id quidem ita nobis ordinarie con-
tingere, vt satis discernamus somnum
à vigilia in vigilia: nego tamen incre-
dibile esse quin aliter possit fieri, & in
Sagis fiat, vt dæmon, qui mille artifex
est, ita mancipia sua turbet, vt inter rem
veram & falsam non discernant: præci-
pue cum ante pleræque deliræ mulieres
sint, aut ad delirium à natura sexus illius
dispositæ, quo facilius in materia apta
nequitiam suam exercere ille artifex
pos-

possit. Quicquid autem sit, moneo Principes, vt examinent Iudices suos, iubeantq; proferre ea signa quibus certo se conuicerint, eas omnes quas hactenus plexuerunt, & de complicibus rogarunt, ex earum fuisse classe, quæ non phantastice solum tralatae sint. Nisi enim de hoc fundamento se primum certo conuicerunt, procedere ex eo sane in re tanta non potuere: Aut si processere: tum quidem pessime, & contra rationem processere. Et ecce quæ Iudiciorum nostrorum sanctitas! cum ista non modo non annotamus in Protocolis, sed ne cogitamus quidem nisi cum monemur; & cum monemur ne tum quidem, nisi egre admodum, intelligimus.

RATIO III. Quin imo posito quod certus esset Iudex, denunciante suas ex illarum esse classe, quæ vere non phantastice transferantur & conueniant, nihilominus adhuc denunciationibus his prudenter inniti non potest. Nam vt prudenter iis nitatur, non modo constare ei debet quod Titia V. C. non men-

tiatur, cum dicit se Gaiam in conuentu vidisse; verum etiam, quod hæc proba consequentia fit: Titia vidit Gaiam in conuentu, Gaia igitur in conuentu vere fuit. Vnde enim nouit, an non forte demon ibi Gaiam representauerit, ut adesse putaretur quæ longissime abesset? Quæ de re quoniam difficultas esse potest, sequenti dubio latius agendum erit.

D V B I V M XLVII.

An Demon in conuentibus Sagarum representare possit innocentes?

RESPONDEO, Videri quod sic: & quidem non modo quiescentes, ut quidam facilius concedunt, sed etiam cum cæteris tripudiantes. Rationes istæ sunt:

RATIO I. Ita factum esse exempla docent: Ergo fieri potest. Noui monasterium vbi contigit & in acta relatam est, quod iam dicam. Accusatus à multis Sagaris fuit quidam eius monasterij religiosus, quod in conuentu visus fuisset; addita etiam persona cum qua tripudias-

set,